

NAUJIENOS

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest
Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
HAYMARKET 1-6100
Over One Million Lithuanian
In The United States

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Ketvirtadienis, Thursday, September 4, 1980

Nr. 170

SIRIJA NORI FORMALIAI JUNGTIS SU LIBIJA

LENKIJOS ANGLIAKASIAI BAIGĖ STREIKĄ IR PRADĖJO DARBĄ

VIENT PIETŲ LENKIJOS STREIKAVO VIRŠ 200 TUKSTANČIŲ DARBININKŲ

VARSUVA. — Trečiądienį Silezijos angliai ir valdžios atstovai išleido bendrą komuni-katą. Jame rašoma, kad virš 200 tūkst. pietų Lenkijos darbininkų baigia streiką ir ketvirtadienį grįžta į darbą. Komunikatas, ži-nomas Manifesto vardu, pasirašytas Lipcovy anglių kasyklose, Jastrzęble Zdroj miestelyje, esančiame į pietvakarius nuo kasyklų ir sunkios industrijos cen-tro Katowic miesto. netoli Čekoslovakijos pasienio. Vyriausy-bei atstovavo ir Manifestą pa-sirašė premjero pavaduotojas Aleksander Kopeck. Manifestas išsiai dar nepaskelbtas.

Manifestas liečia ne tik angliakasių, bet ir keleto pieno lie-jyklų darbininkus. Angliakasiai iki šiol būdavo ištikimi premje-ro ir kompartijos sekretoriaus Edward Gierko režimui ir prie-streikių nepripildėdavo. Manoma, kad jie savo reikalavimus deri-no su Dancigo valdžios darbinin-kų reikalavimais steigti darbi-ninkų unijas. Kaip žinoma, ko-munistų valdžios darbininkų unijos yra įsteigtos tik darbinin-kams išnaudoti, o ne jų gerbi-vini siekti.

Angliakasiai išsiderėjo spėcia-lių savo darbui privilegijų: pa-kelti atlyginimą ir pagerinti darbo sąlygas kasyklose, ypač jų saugumą, nes paskutiniu metu įvyko daug nelaimių. Pastarai-siais metais pietų Lenkijos ka-syklose žuvo 60 angliai, gė, gi pirmadienį Halemba kasykloje prie Katovic nelaimėje žuvo aštuoni angliai ir 18 buvo sužeisti.

14 ŽMONIŲ APKALTINTA

14 įtakingų žmonių, jų tarpe penki buvusių ar esą Cook County Board of Appeals parei-gūnai, apkaltinti Federal Grand Jury, antradienį, dėl papirkimų nustatant nekilnojamo turto mo-kesčius, tuo padarant apygardai 33 milijonus dol. nuostolių.

Appeals Board yra institucija, kur žmonės kreipiasi, jei jie ma-no, kad jų turto mokesčiai nu-statyti per aukštį.

— Alabamas senatorius Don-ald Steward, demokratas, pir-miniuose rinkimuose nesurinko 50% balsų ir turės dar kartą konkuruoti su Jim Folsom Jr., siniumi buvusio gubernatoriaus James Folsom. Respublikonų są-rašose nominaciją laimėjo Viet-namo karo veteranas J. Denton

KALENDORĖLIS

Rugsėjo 4: Rozalija, Marinas, Germanė, Mingė, Rimantas, Gi-rėnas.

Saulė teka 6:17, leidžiasi 7:20.

Oras šiltas.

NAUJAS PIETŲ KOREJOS MINISTERIŲ KABINETAS

SEOUL (AP). — Naujas Pie-tų Korėjos prezidentas Chun Doo Hwan paskyrė naują minis-terį pirmininką ir ministrų ka-binetą, kuriame vengė generolų, o yra du nariai priešingos par-tijos. Kabineta sudaro 20 minis-teriu, kurių dauguma yra patyrę ekonomistai. Ir kitų sričių eks-pertai.

Generolas Hwan ministriu pirmininku paskyrė Nam Duck Woo, 55 metų, Amerikoj mok-sus baigusį ekonomistą. Jis buvo ekonominių reikalų planuotojas prie nužudyto prezidento Park Chung Hee. Tuo metu P. Korė-jos ekonominiai reikalai pradėjo gerėti. Naujame kabinete yra tik du generolai.

Priešingosios partijos du mi-nistrai yra Naujos Demokratų partijos nariai: Chun Myung Kee, kuris rūpinis sveikatos ir socialiniais reikalais, ir Kim Ki Choul, paskirtas susisiekimo ir ryšių ministru.

Taip pat trys civilius jis pa-skyrė artimiausiais savo pata-rėjais.

Gen. Chun Doo Hwan priza-dėjo panaikinti karą šovį kraš-te ir kitais metais praversti lais-vus rinkimus. Prezidentas Car-teris pasiuntė jam laiška, svei-kindamas jį ir prašydamas leisti daugiau civilinių teisių.

SIRIJOJE LIJASI KRAUJAS

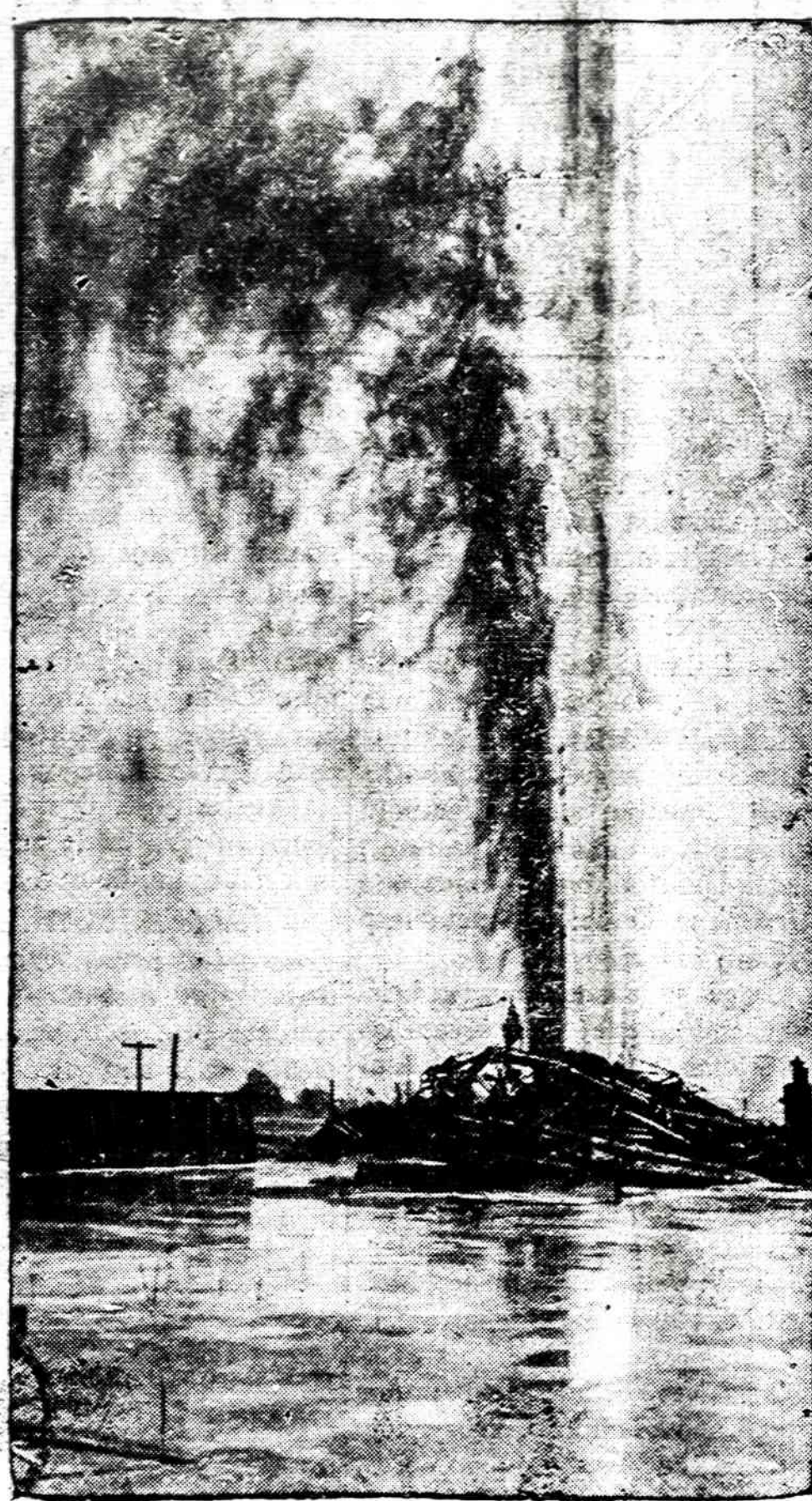
AMANAS, Jordanija. — Ži-nios, ateinančios iš griežtai kon-troliuojamos Sirijos, rodo žiau-rias šią vasarą kovas tarp šlap-tai veikiančios musulmonų bro-lybės ir Sirijos prezidento Hafez Assad jėgų.

Aleppo mieste, netoli Turkijos sienos, žmonės matė sunkveži-mį, pilną lavonų, arba automobi-lį, važinėjantį gatvėmis, ant kurio stogo buvo prištas apygau-gaus kūnas. Šį antradienį Sirijos kariai puolė dvi musulmonų bro-lybės stovyklas Aleppo mieste, kurio metu žuvo 16 jos narių ir rasta daug ginklų ir amuni-cijos.

Į pietus nuo Damasko parti-zanų jėgos yra silpnesnės, bet sąrybių nužudymai darosi vis dažnesni.

Brolija yra didžiausia opozi-cija Sirijos valdžiai. Ji kaltina Assadą vyriausybės korupcija, nesirūpinančia krašto ekonomi-niu gyvenimu ir priešislamišku-mu. Todėl liepos 7 d. išleistas potvarkis, kad kėkvienas Mus-ulmonų brolijos narys laikomas kriminalistu ir baudžiamas mir-ties bausme.

— Peter Lipa, buvęs polici-ninkas, teismo buvo rastas kaltu už 1977 metais pagrobimą Illi-nois tollway sunkvežimio, kuris vežė surinktus pinigus. Nusta-tyta, kad buvo pagrobta 140,000 dolerių ir nieko iki šiol neat-gauta.

Didėjantis naftos kainų kilimas verčia patius amerikiečius jos vis daugiau ieškoti savoje žemėje.

ŠVEDAI SURADO BŪDĄ GAMINTI GAZOLINO PAKAITALĄ

PASAK WASHINGTONO SAVAITRAŠČIO. BENDROVE ATSIKABE PATENTĄ PARDUOTI

Besireiškianti energijos krizė ir nepaprastas jos kainų iškili-mas privertė žmones ieškoti anglini turtigose šalyse. Viso-naujų būdų ir idėjų naujiems energijos šaltiniams išgauti. Washingtone leidžiamame sa-vaitraštyje "The Spotlight" rug-sėjo 1 dienos numeryje Alec de Montgomery rašo, kad švedai surado būdą iš menkos ar labai didelių kiekių sietos turinčios anglies pagaminti alyvą ir iš jos kitus produktus.

Svarbiausias atradimas tai yra pašalinti sierą iš anglies, nesu-keliant aplinkoje oro užteršimo. Tai nuopelnas švedų Boliden anglies bendrovės, kuri turi di-delius įnašus. Vak. Vokietijoje, Amerikoje ir kituose anglini turtiguose kraštuose. Boliden firmos procesu išimant iš purvi-os anglies sierą dar atskiriami sunkūs metalai, kaip joje esan-tis auksas, platina, sidabras ir uranijumas.

Šiuo laiku Boliden bendrovė gamina savo naują alyvos pro-dukta iš anglies, pavadintą "car-bogel". Vaesterbotom provinci-joje šiaurinėje Švedijos dalyje. Pagamintas carbogel yra 50 do-lerių pigesnis negu importuoja-mas žemės aliejus ir tuo būdu švedai sutaupys virš 10 milijonų dolerių.

Boliden firmos išrastas carbo-gel su jos leidimu bus gamina-mas Amerikoje, Vak. Vokietijo-

je, Anglijoje, Kanadoje, Austrai-lijoje Pietų Afrikoje ir kitose mas privertė žmones ieškoti anglini turtigose šalyse. Viso-kie arabų šeichai ir emirai, pri-siplėję iš vakariečių legendari-nius turtus už parduodamą žė-mės alyvą, dabar, kaip atrodo, nusutos tų didelių pelnų. Jie ir didžiosios alyvos bendrovės sten-gėsi išpirkti šį iš anglies gami-namo carbogel patentą ir jį įsal-dyti, tačiau Boliden bendrovė, vietoj pardavusi šį patentą, ėmėsi gaminti mums taip vi-siems reikalingą alyvos pakaitalą. Reikia laukti, kad netrukus mes čia Amerikoje carbogel ku-rų varysime savo automobilius ir žiemą juo kūrėnsime krosnis namus apšildant.

O Amerikoje mes juk turime milžiniškus anglies klotus Ap-palachia srityje ir Vidurvakariuose, kur ligšiol buvo didelė dilema kaip pašalinti iš jos esa-mą didelį sieros kiekį. Dabar ši problema, — teigia savaitraštis, — jau nugalėta ir laukiame ge-ros sėkmės mūsų sunaudojamos energijos dienoje. Čia, aišku, op-timistinė pažiūra. Kiek ji pasi-tvirtins praktiškame gyvenime, teks palaukti ir pamatyti.

— Prezidentas Carteris ir jo žmona sutinka, kad jų dukra Amy ir toliau lankytų Washing-tono viešąją mokyklą.

MASKVA PATARIA LIKTI SOCIALISTAIS

MASKVA, Rusija. — Sovietų spauda ir radijas pataria Lenki-jos darbininkams "pasilikti so-cialistais". Rusams labiausiai rūpi, kad Lenkijos darbininkai, laimėję didžiausią streiką, pri-pažintų komunistų partiją, ko-vojančią už darbininkų reikalus. Bet Sovietų valdžia pati nekrei-pia dėmesio į socialistines idė-jas, o tik žiūri, kad komunistai, naudodami žiauriausias priemo-nes, pasilikty valdžioje.

Prieš 24 metus Sovietų karo jėgos išvadė komunisto Nagy su-darytą vyriausybę, visą vengrų kariuomenės štabą ir tūkstan-čius komunistų. Prieš 12 metų rusai įsiveržė į Čekoslovakiją ir išvadė šimtus čekų, nepritarusių nevykusiai komunistų partijos politikai. Dabar rusai bandė nu-kreipti dėmesį nuo tikros Lenki-joje vykusio streiko priežasties: komunistų partijos nariai turėjo per daug privilegijų ir nuo to tu-rėdavo nukentėti lenkų dau-guma. Dabar lenkai darbininkai gaus didesnę atlyginimą ir turės teisę išsirinkti savo unijų parei-gūnus.

TEISMAS PANAIKINO RINKIMŲ KOMISIJOS SPRENDIMĄ

CHICAGO, Ill. — Rinkimų ko-misija buvo atmatusi taip vadi-namos Coalition for Political Honesty pasiūlymą leisti Illinois žmonėms laike lapkričio mėn. rinkimų pasisakyti, ar nori su-mažinti šeimos narių skaičių iš 177 iki 118.

Dabar Illinois gyventojai tu-rės teisę lapkričio 4 dieną pasi-sakyti, ar jie norės panaikinti 58 šeimos vietas iš 177. Tada būtų išrinkti tik 118 valstijos kongreso (šeimos) narių.

Koalicijos atstovai mano, kad mažesnis narių skaičius turės daugiau atsakomybės ir geriau paruos įstatymus ir bus daug mažiau išlaidų.

Iki šiol iš kiekvieno 59 distrik-tų būdavo išrenkami trys atsto-vai. Daug Illinois politikų nepri-taria tam naujam pasiūlymui.

MANOMA, KAD ABBIE HOFFMAN PASIDUOS

NEW YORK, N.Y. — Yippių vadovas Abbie Hoffman mano šią savaitę pasiduoti policijai. Tada jis būtų teisiamas už 1973 metais bandymą parduoti poli-cijos agentui tris svarus kokai-no. Jis už \$50,000 užstatą buvo paleistas iki teismo, kad stot teisman 1974 m. balandžio 14 d. Bet tada jis dingio.

Dabar jis gali būti baustas net visam gyvenimui bausme. Trys jo dalininkai tada pripažino kalti, kad gauti lengvesnės bausmes.

— 34 nelegalūs imigrantai iš El Salvadoro rasti lyg gyvuliai sugrūsti į sunkvežimį Arizono-je. Greičiausiai jie bus deportuoti. Manoma kelis palikti kaip liudininkus, prieš tuos du asme-nis, kaltinamus bandymu juos įsmugliuoti į JAV.

— Prezidentas Carteris tariasi su juodųjų vadais, kad rinki-mų dieną gautų jų balsus.

SIRIJA PRIĖMĖ LIBIJOS PASIŪLYMĄ FORMALIAI SUSIJUNGTI

DIPLOMATAI ABEJINGI PRAKTIŠKOMS SUSIJUNGIMO GALIMYBĖMS

DAMASKAS (AP). — Antra-dienį Sirijos prezidentas Hafez Assad pareiškė, kad susijungi-mas su Libija yra dar vienas arabų vieningumo įrodymas ir jėgų konsolidacijos prieš Izraelį pradžia.

Prezidentas Assad specialiaime pranešime Libijos diktatoriui plk. Moammar Chadafi patvirtino jo pasiūlytą projektą susi-jungti dviem valstybėm. Chadafi tuoj pat pažadėjo pateikti susijungimo detalius planus.

Prezidento Assad pranešimas buvo perskaitytas per valstybės kontroliuojamas radijo stotis. Jo viena dalis buvo tokia: "Sirijos liaudis ir aš esame giliai pa-veikti jūsų kvietimu vienybėn. Tas kvietimas rado tuojau pas-mus pritarimą. Mes stovėsime kartu ant vienybės takų ir tie-siame sveikinti savo rankas, spausdami juos, tuoj pradėdami darbą mūsų milžiniškų siekimų".

Sirijos arabų socialistinė Ba-aath partija išleido pritarimo jungtis komunikatą. Tarp kitko jame taip rašoma: "Dviųjų sta-bų vadai pareiškė savo norą tuoj imtis akcijos sujungti dvi valstybes". Gi Sirijos premjeras Abdul Raouf al Kasim, tik ka-grįžęs iš Libijos pareiškė, kad pirmieji susijungimo žingsniai bus tuojau pradėti.

Palestinos Išlaisvinimo Orga-nizacijos pirmininkas Yasir Arafatas užgėrė abiejų kraštų pla-nus ir juos pavadino nuosirdžiu atsiliepimu į tautines prievoles kovoti su zionistiniais priešais.

1940 metais Damasko susikū-rusi Baath partija propaguoja arabų kraštų vienybę susijun-giant. Sirija bandė susijungti su Egiptu 1958 metais, su ta pat Libija 1971 metais ir su Iraku 1978 metais, bet nieko gero iš to lių nuotolis.

PRIEŠ RINKIMUS PLANOJAMOS SVARBIOS KONFERENCIJOS

JERUZALE, Izraelis. — Po pa-sitarimų su JAV specialiu atsto-vu Sol M. Linowitz Izraelio premjeras Menachem Begin pa-reiškė, kad jis norėtų susitikti su Egipto prezidentu Anwar Sada'u ir JAV prezidentu Jimmy Car-teriu bendroje viršinių konfe-rencijoje dar prieš prezidento rinkimus. Tačiau prieš visa tai turi būti atnaujintos derybos dėl palestiniečių autonomijos tarp Egipto ir Izraelio atstovų.

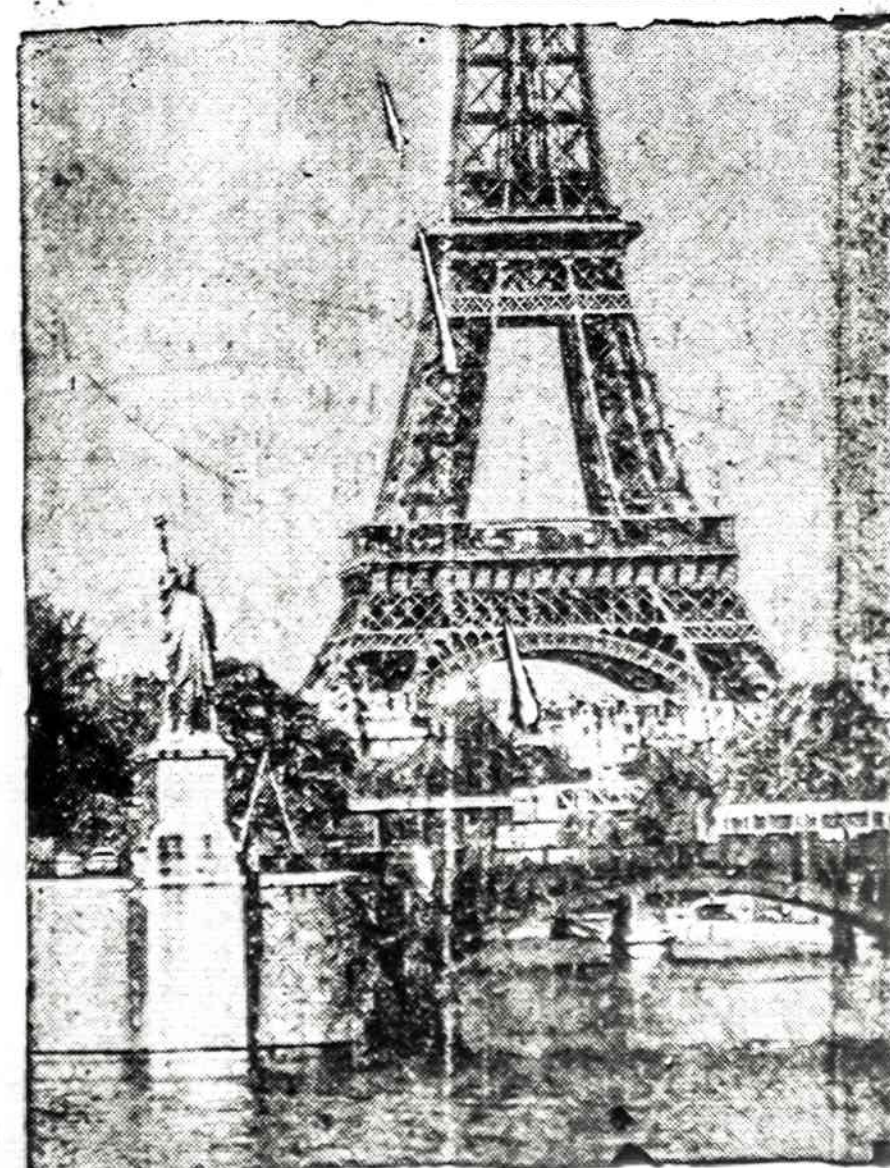
Derybas nutraukė prezidentas Anwar Sadatas dėl Jeruzalės paskelbimo Izraelio sostine. Jis norėtų tokios konferencijos po prezidentinių rinkimų lapkričio mėnesį.

VEL PRADĖJO VEIKTI ETNOS UGNIKALNIS

Pirmadienį pradėjo veikti Et-nos ugnikalnis Sicilijos saloje. Jo išmesta lava nuslinko pusę mylios nuo 10,902 pėdų viršū-nės. Tuo tarpu niekas nenuken-tė'o ir nenumatomas pavojus gyvenvietėms, tačiau turistams nurodyta vengti kai kurių vie-tovių. Etnos ugnikalnį stebi Vulkanologijos institutas.

— Kolumbo viciai savo me-tinėje konferencijoje Atlanta mieste pasmerkė abortus, porno-grafiją ir nenormalias šėimas. Taip pat pasisakė prieš moder-naus auklėjimo metodus.

neišėjo: visa tai baigėsi su dē-delėmis nesėkmėmis. Ir dāpartii-niu susijungimu diplomatai ir ekonomistai abejoja, ypač kad Siriją nuo Libijos skiria 500 my-lių nuotolis.

Tikrai mažas pasaulis! — pasakė Chicago merė Jane Byrne, kai vaikščiodama Paryžiaus gatvėmis su-tiko amerikiečių ekskursiją. Čia matome Paryžiaus miesto simbolį — Eifelio bokštą.

MODERNI MOZAIKA IR MAGARYCIOS

Dėsto RIMAS NERIMAVIČIUS

Moderniais laikais mašinos pradėjo galvoti kaip žmonės, o žmonės kaip mašinos.

Žmona gal būt nėra vienintelė moteris, kurią vyras myli, bet yra vienintelė, kuriai jis tai įrodė.

Modernus mokymas pokalbyje apie gerą elgesį aiškino, jog žiuvaujant ant burnos uždėdama ranka, kad kramtoma guma iš jos neiškristų.

Advokatas teisme aiškina teisėjams, kad jo klientas, kaltinamas vagyste, nekaltas. Jis nurodo, kad žmogus gimęs po tokia žvaigžde, yra jau nubaustas: jis negali nevogti, nes tokia jo prigimtis.

Teisėjas klausia čigoną: Kaip tu gali pasiteisinti sakdamas, kad arklys tave pavogė? — Matai, ponas teisėjau. Buvo tam si naktis. Aš lipau per tvorą obuolių pasirėkšti. Antrojo tvoros pusėje būta arklio. Užtergiau ant arklio, jis išsigando ir nunešė mane toli...

Du politikieriai, kandidatai į prezidentus, važiuo viena mašina. Balsuotojas nustebe, paklausė: — Kaip čia yra, kad televizijoje viens kitą degutų tepa, o dabar kartu važiuoja? Atsakymas buvo: — Matai, pilieti, gazoliną reikia taupyti...

Garsusis dailininkas, portretų tapytojas, John Sargent atsisakė tapyti vieno turtoolio portretą, kai tas pasiūlė dailininkui \$50,000. Dailininkas atsakė: — Man atsidodo tapyti žmonių puodynes...

Lenkų dailininkas Adam Styka, paskutinis Stykų šeimos klasikas, atsisakė tapyti Stalino portretą, nežinodamas, kad Stalinas pasiūlė jam ketvirtį milijono dolerių už portretą. Tai buvo atsilyginimas už tai, kad

Svirks svyrnuok, žilviti, žilviti, tūta!

Mano kūdikystės būta ar nebūta?

A. P. Juras

Kremlius Lenkijai apinasrį uždėjo.

Konservatorius atsisako keisti tą, kas vertinga, o radikalus reikalauja keisti.

Yra klaidų, kurias galima atitaisyti, bet yra ir tokių, kurių negalima atitaisyti. Šok gėres, šok negėres, šok mergytę nusitvėręs. Kur gyvensi — ten namai, Kur numirsi — ten kapai... Don Pilotas

PUTELES POSMELIAI BLYNAI

Boba blynus kepė, Senis sviestu tepė... Boba senį už barzdos, Senis griebė už lazdos... Boba blyną jam ant plikės, Kad neskriaustų katalikės... Senis bobą tuoj į glėbį Kaip katė pelytę griebė. Boba spiaudės ir stenėjo, Kol jai blyną supenėjo.

30.VII.80

SODAS

Sodas augo ir žydėjo, Laistomas žmogaus gražiai. Senos bobos ten sėdėjo Ir snairavo kaip ožiai.

23.VII.80

BOBUTĖS

Meilės troškusiais galais... Njovėsi bobutės narsios, Vilnos krito gabalais. Jūs norėjo būti garsios

5.VII.80

DEL TVARKOS

Pasikvieskit sau Zuzaną, Pilną grožio ir jėgos: Ji geriau už jus išmano — Neiskrypsit iš vagos.

23.VII.80

MONTESSORI MOKYKLOJE

Kas iš jūsų gali pasakyti penkis žvėris, gyvenančius Afrikoje? — Klausė mokytoja. — Dramblys ir 4 beždžionės, — atsakė 5 metu mokinukas.

VIRŠININKO PASTABA

Supykęs viršininkas barė savo tarnautojus: — Aš jau nekartą jus išpėjau, kad nevergintumėte manęs tokiais mažmožiais. Išsprendimui panašių nesąmonių užtenka vieno kvailio, tai kam dar varginti kita.

Kas iš tikrųjų serga?

Jonas: — Gydytojas užtraudė

mano žmonai gaminti valgius per šešis mėnesius.

Petras: — Kodėl, ar tavo žmona serga?

Jonas: — Ji ne, bet aš tikrai sergu.

KĄ? NEGALI BŪTI

Gerai neprisimenu, bet jei ne klystu, nepriklausomos Lietuvos mokyklose, jau antro ar trečio skyriaus mokiniams būta išaiškinama, ką reiškia žodis parašytas kabutėse. Pav., jei gu kas, rašydamas apie moters figūrą, parašo "plonutė", tai iš tikrųjų ji yra storutė ir t. t.

Tačiau, kaip atrodo, ne visi apie kabučių reikšmę supranta, bet ir nežinodami vistiek kabutes naudoja.

Neseniai tą padarė dr. Ambrozaitis. Rašydamas savo komentarus apie išėjimo veiksmų konferenciją, žodį VEIKSMŲ VEIKSMINIAI rašė kabutėse.

Kodėl dr. Ambrozaitis apie kabučių reikšmę nieko nežino, sunku atspėti, o gal neturėjo progos lankyti pradžios mokyklą ir tiesiai šovė į doktoratą? Juk negalima net mažiausios prielaidos daryti, kad jis žodį VEIKSMINIAI sąmoningai rašė kabutėse.

Iki dabar mes žinojome, kad vien okupanto kvailingai, norėdami veiksmus suniekinti išėjimo visuomenės akys, juos rašo kabutėse, bet prie ko čia dr. Ambrozaitis? Argi ir jis anų eiles išrikiavo?

Negali būti!

Turbūt, kad iš didelio rašto išėjo iš krašto.

Čikagos Juzė

STOCKHOLMO RESTORANE

Į vieną Stockholmo restoraną jo prohibicijos apaštalas. Pamatęs geriantį degtinę vyrą, jis prisitartinio prie jo ir sakė: — Ar tamsta žinai, jog alkoholis į aną pasaulį nuvaro tūkstančius padorių švedų? — Manęs tai neličia aš esu norvegas, — ramiai atsakė vyras.

Vienas Bridgeporto senbernis pareiškė: "Geram vyrui ir svetima žmona gera, o kapriznam vyrui ir savo neitika".

MISLIŲ DAINA

Mergužėlė mano, Kad tu tai žinotum, Kas bėg be kojelių.

Ne mergelė būčiau, Kad aš nežinočiau, Kas bėg be kojelių.

Čyst vanduo srovėlės, Tas bėg be kojelių.

Mergužėlė mano, Kad tu tai žinotum, Kas lek be sparnelių.

"Ne mergelė būčiau, Kad aš nežinočiau, Kas lek be sparnelių.

Debesiai padangių, Tie lek be sparnelių".

Mergužėlė mano, Kad tu tai žinotum, Kas baltai raudonas, Ir karvelių stone".

"Ne mergelė būčiau, Kad aš nežinočiau, Kas baltai raudonas Yr karvelių stone.

Jauna jumpovėlė Yr baltai raudona Ir karvelių stone".

"Mergužėlė mano, Kad tu tai žinotum, Kas margs nemargytas, Žalioj giružėlėj".

"Ne mergelė būčiau, Kad aš nežinočiau, Kas margs nemargytas Žalioj giružėlėj.

Marga gegužėlė, Marga nemargyta Žalioj giružėlėj".

Mergužėlė mano, Kad tu tai žinotum, Kas juods nekrosytas Žalioj giružėlėj".

"Ne mergelė būčiau, Kad aš nežinočiau, Kas juods nekrosytas Žalioj giružėlėj.

Juodasis varnelis, Tas juods nedažytas Žalioj giružėlėj".

(Mįslių knyga, 1913 m. leidinys)

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

Tėve, tu aną kartą prasi-tarei apie žmonijos sužmogini-mą, bet juk tokio dalyko nere-kia: žmonija pati susižmogina. Jei sakytum, beždžionės ar žo-gos susižmogintų, tai būtų lo-gika.

— E, Maiki, tai ne mano pra-sitarimas, tai mūsų gerbiamo mintytojo Alfonso sumintytas mintis. Jis sugretino lietuvišką žodį žmonija su angliškąju humanity ir užsigėdė pastarąjį sužmoginti! Matyt, jo mintijimo mašina netobula: pasimeta tarp dviejų žodžių.

Pagal jo prasiitarimą, tas keis-tas mintijimas "yra išsuktas XX-tame judeo krikščioniškosios eros amžiuje niekada lig tol žmo-nijos istorijoje nežinotų egzis-tencijų, pavojų ir problemų". — Taip jis rašo "Žodyje".

Tai didelis klausimų klau-simas, problemų problema, Mai-ki Autorius galėjo žilą galvą gau-ti, tuos klausimus bematuoda-mas. Nestebėtina, kad mintis bėga nuo mintijimo, arba nuėjo katras sau.

Juk egzistencijiniai pavojai ir problemos paliečia patį žmo-gaus stuburkaulį, o ką besakyti apie mintį ir mintijimo mintu-vus?

— Tėve, tu suklydai: Alfon-sas mintija galva, o ne mintu-va.

— Aš tą žinau, Maiki. Gal jis turi kokį mintijimui pabūklą, o gal mintija su pakausiu.

— Jis dar sumintijo ir parašė, kad "Kalbamoj epochoj įsisiū-bavo grėsmingiausi ir intensy-viausi visų amžių istorijoj isto-riniai procesai, apėmę visą že-mės rutulį ir sukrėtę visą žmo-nijos pasaulį".

— Matai, Maiki, kokie nuož mūs dalykai vyksta vedams apy-linkėje. Geriau nesirodyklav tarp intensyviųjų, nes užmins ant kornų ir dar blogiau gali atsitikti: bakteriologiški gyviai gali vedu apsesti. Pagal Alfon-so mintijimus mes esam ar: pra-rajos, ant slenkstio į pražūtį ir branduolinių žmonių susinaikini-mą, žemės biosferos apnuodiji-mą barbarijų prasiveržimu ir globalinės tironijos pavojais, ku-rių apakymui net žodžių ne-bėra.

— Tėve, jei tas mūsų Alfon-stas teisingai rašo, bėkiau iš čia!

— Vaikeli, kur nubėgsi? Kur rasi vietelę, kur globalinių pavo-jų nėra?

— Į Australiją. Tėve. Pas šmotą lankst ponelė Smilgevi-čiūtė. Ji sakė, kad ten ramu. Sa-ko, australiečiai nežino jokių globalinių pavojų. Je, Tėve, keisti dalykai vyksta mūsų žo-mėje. Nuiek į vieną trobą, bai-sus daiktas, kas darosi; nuiek į kltą — ramu kaip bažnyčioje po Šventų Misių.

— Sakyk, Maiki, kuri Smilge-vičiūtė pateko į Australiją ir kaip ji į šmoto namus atvyko?

— Tai Prano Smilgevičiaus

duktė, Tėve. Ji atvyko į šmoto namus pirkti Juozo šmotelio At-siminimų Skirsnelių. Sako, Australijoje ta knyga labai mė-giama. Knygoje daug rašo apie Sonių Smilgevičius: Juozą ir Praną. Juozą nukankino bolše-vikai, išvežė į Sibirą, o Pranas mirė Lietuvoje. Abu Smilge-vičiai paliko po dukterį. Juozas dukte gyvena Čikagoje, o Prano — Australijoje. O man senam žemaičiui yra miela sutikti my-limo žmogaus dukteris.

— Lukterėk, Maiki. Pasizval-gyk. Gal ponas Alfonsas per-deda? Gal globaliniai pavojai išduktės prie jo trobelės slenk-sčio? Dažnai taip yra. Dažnai iš didelio debesio mažas lietus.

— Gerai sakai, Tėve, nesku-bėkiau bėgti.

Pakeitė nuomonę

— Ar persiskyrėi su savo vyru?

— Ne, apsigalvojau ir pakei-čiau savo nuomonę. Ištikinau, jog divorsas būtų suteikęs jam nemažai smagumo.

PASIKALBĖJIMAS VILNIUJE

Sovietai išsiveža į savo kraštą didelių kiekius nukirstų Lietu-voje medžių. Ryšium su tuo Vil-niujė slaptai skrajoja toks pasi-kalbėjimas:

— Koks skirtumas tarp dviejų šilumos teikėjų: saulės ir me-džių?

— Toks, kad saulė keliauja į vakarus, o medžiai į rytus.

GYDYTOJO PATARIMAS

Gydytojas — Negaliu supras-ti kodėl pagreitė-o jūsų širdies plakimas. Ar tiksliai vykdėte mano nurodymus?

— Taip, daktare. Jūs man nu-rodėte nerūkyti daugiau, kaip dešimt cigarečių per dieną. Aš tą ir pildžiau, nors anksčiau vi-sai nerūkiau.

OPERACIJA

Ši mažutė liūdna istorija įvyko dėl draugo Petiūškos Jaščikovo. Nors, kaip sakoma, — mažutė! Žmogų vos nepaprovė. Per operaciją. Tai yra, žinoma, iki to dar toli buvo. Tiesiog dar labai toli. Na ir ne toksai bu-vo šitas Petka, kad leistųsi laisvai papjaunamas. Tiesiog sakysime: ne tokis šitasai žmogus. Bet istorija dėl jo įvyko liūdna.

Nors, sąžiningai kalbant, nieko tokio liūdno neįvy-ko. Tiesiog žmogus neapsiskaičiavo. Nesusigaudė. Vėl-gi, operacijai pirmą kartą pasitaikė. Be įpratimo.

O Petriūškai prasidėjo miežio liga. Viršutinis jojo akies vokas pradėjo pūsti. Ir per tris metus tiesiog iki rašalines dydžio išsipūtė.

Nusibastė Petka Jaščikovas į kliniką. Daktarė jam pasitaikė jauna, įdomi asmenybė.

Ši daktarė jam sakė:

— Kaip norėsite. Norite, — galima pjauti. Norite — būkite taip. Šita liga nėra pavojinga. Kaikurie vy-rai, nepaisydami visų įprastos išorės, pilnai įpranta ma-tyti priešaky savęs šitą tinulį.

Vienok Petiūška grožio dėlei ryžosi operacijai.

Tuomet daktarė liepė jam ateiti rytoj. Rytojaus dieną Petriūška Jaščikovas apsisprendė operacijai tuo-jau po darbo. Bet paskui galvoja:

"Nors čia dalykas akies ir išorinis, ir operacija, tariant, ne vidinė, bet šunys juos žino — ar neįsaky-s nusivilkti kostiumą. Medicina — dalykas tamsus. Ar nevertėtų, iš tikrųjų, skubėti namo — persivilkti apa-tinius marškinius?"

Petiūška nubėgo namo.

Svarbiausia, kad daktarė jauna. Petiūška norėjo dūmų į akis paleisti, — taigi, nors išorėje kostiumas ir nėra labai puikus, betgi, prašome, marškinėliai — gry-nas madepolamas.

Vienu žodžiu, Petia nepanorėjo pasijusti netikėtai užkluptas.

Nuskubėjo namo. Apsivilko švartais marškiniais. Kąklą benzinu ištrynė. Rankutes po kranu papliauški-no. Ūsiukus aukštyn išpustė. Ir nuriedėjo.

Daktarė jam sakė:

— Štai čia operacijų stalas. Štai čia lantetas. Štai čia jūsų miežio auglys. Tuoju aš jums visą šitą at-likis. Nusisaukite batus ir gulkitės ant šito ope-racijų stalo.

Petiūška dargi truputį sumišo.

"Taigi, galvoja, tiesiog nenumačiau, kad reikės ba-tus nuslauti. Juk tai ne betkoks įvykis. Oi-joj, galvo-ja, mano kojinaiteis gi neįdomios. Jei nesakyčiau blogiau".

Petiūška Jaščikovas vis dėlto pradėjo savo švarką nusivilkinėti, kad, taip tariant, kitus apatinius truku-mus išlygintų.

Daktarė sakė:

— Švarko nelieskite. Ne viešbutyje. Tikrai batus nusisaukite.

Pradėjo Petiūška graibytis už batų, už savo džimi.

Paskui sako:

— Tiesiog, sako, drauge daktare, nežinojau, kad su kojomis gulsiu. Liga akių, išorinė — nenumačiau.

Tiesiog, sako, drauge daktare, marškinius pakeičiau, o visa kita, atsiprašau, neličiau. Jūs, sako, operacijos metu į jas nekreipkite dėmesio.

Daktarė, aukštojo mokslo išvarginta, sako:

— Na, greičiau rangykis. Laikas brangus.

O pati pro dantis kvatoja.

Taip ir akį jam pjovė. Pjauna ir kvatoja. Pažvelgs į koją ir iš juoko dūsta. Net ranka dreba. O savo dre-bančia ranka galėjo papiauti. Argi galima taip žmo-gaus gyvybę statyti į pavojų?

Na, be kita ko, operacija puikiai pasibaigė. Ir ant Petiūškos akies dabar tinulio nėra.

O ir kojinaiteimis, tikriausiai, jisai dabar avi la-biau tinkamomis. Jeigu taip yra, tai jį ir sveikinam.

"Ši atletė patenkinta, kad nedalyvavo Maskvos olimpiadoje. Kai kurie vakariečių sportininkai įrodė, kad jų raumenys yra kieti.

o galvos minkštos.

MŪSŲ GIMTOSIOS ŽEMĖS GROŽIS

Laimė ar nelaimė, bet tai yra istorinė tiesa: prieš daugelį metų mūsų protėviai atkeliavo prie Baltijos jūros ir čia apsisistoję. Čia buvo puikūs miškai, čia upės upelėi su savo tėvu, Nemunu, ramiai vingiuodami iš rytų teka į vakarus. Čia gražiais krantais pasipuošę miškai, ežerai, ežerėliai, samanotos pelkės, žaliuojantys kloniai, kalnai - kalneliai, pušynai, pušynėliai, eglynai, beržynai puošia kraštą.

Visu mūsų upių globėja - Baltijos jūra su savo dangaus spalvos bangomis glosto, skalauja, sidabrini smėli, išmesdama krantais lietuviško aukso - gintaro. Graži mūsų gimtoji žemė, turbūt ir pats Dievas iš aukštybių, primėjęs vieną akį, ilgai stebėdamas mūsų gimtojo krašto - gimtosios žemės grožį ir klaukdavo nuostabių paukščių balsų.

Čia miškai skamba nuo ankstyvo ryto ligi vėlaus vakaro paukščių balsais. Tai miško gyvoji simfonija. Iš paupių, upelių krūmų paukščių karalienė, lakštingala, vadovauja savo gražių balsu šiai simfonijai.

Miškai knibždėjo paukščiais ir žvėrimis, upės, ežerai - žuvimis ir kitomis gyvybėmis.

Čia lietuviams užteko erdvės, saulėtų dienų, gražios dangaus mėlynės, gero oro ir drėgmės! Žemė davė gerą derlių, miškai, upės, ežerai gerino turtingo lietuvių gyvenimą. Čia gamta įvairi: keturi metų laikotarpiai įvairina lietuvių gyvenimą.

Čia pavasaris, nusimetęs baltą smėgą, pasipuošia žalumynais. Paukščių balsai skamba po miškais, mat: "Paukščiai nebeklausia, kur jie ryt nakvės, / Gieda kuop linksmiausiai, gieda lig ausros" - skamba laukai, kloniai ir pelkės. Kas gyvas džiaugiasi pavasario gamta. Žmogus, tos žemės valdovas, klausosi užburto gamtos balsų, gerisi saulės spinduliais žemės spinduliais - stebi atbudusią gamtą su visa

jos gyvūnija. Čia artoja savo balsais sveikina pempės: gyvi, gyvi! žinoma, artojai neliko pempėms skolingi ir joms sukūrė dainą: "Pempė rėkia gyvi gyvi, kas iš manęs pasidvyys, ant dirvonos lėksiu, vaikučius perėsiu" ir kartais ją joms padainuoja.

Ką gi bekalbėti apie visų lietuvių mėgiama paukštelį - vieversėlį, kuris pirmas, pakilęs aukštai padangėn, skelbia lietuviams pavasarį. Tai artojų ir piemonių darbų palydovas:

"Linksmas rytas nematytas,
Gieda vieversėliai,
Gano avis ir erelius
Maži piemenėliai".

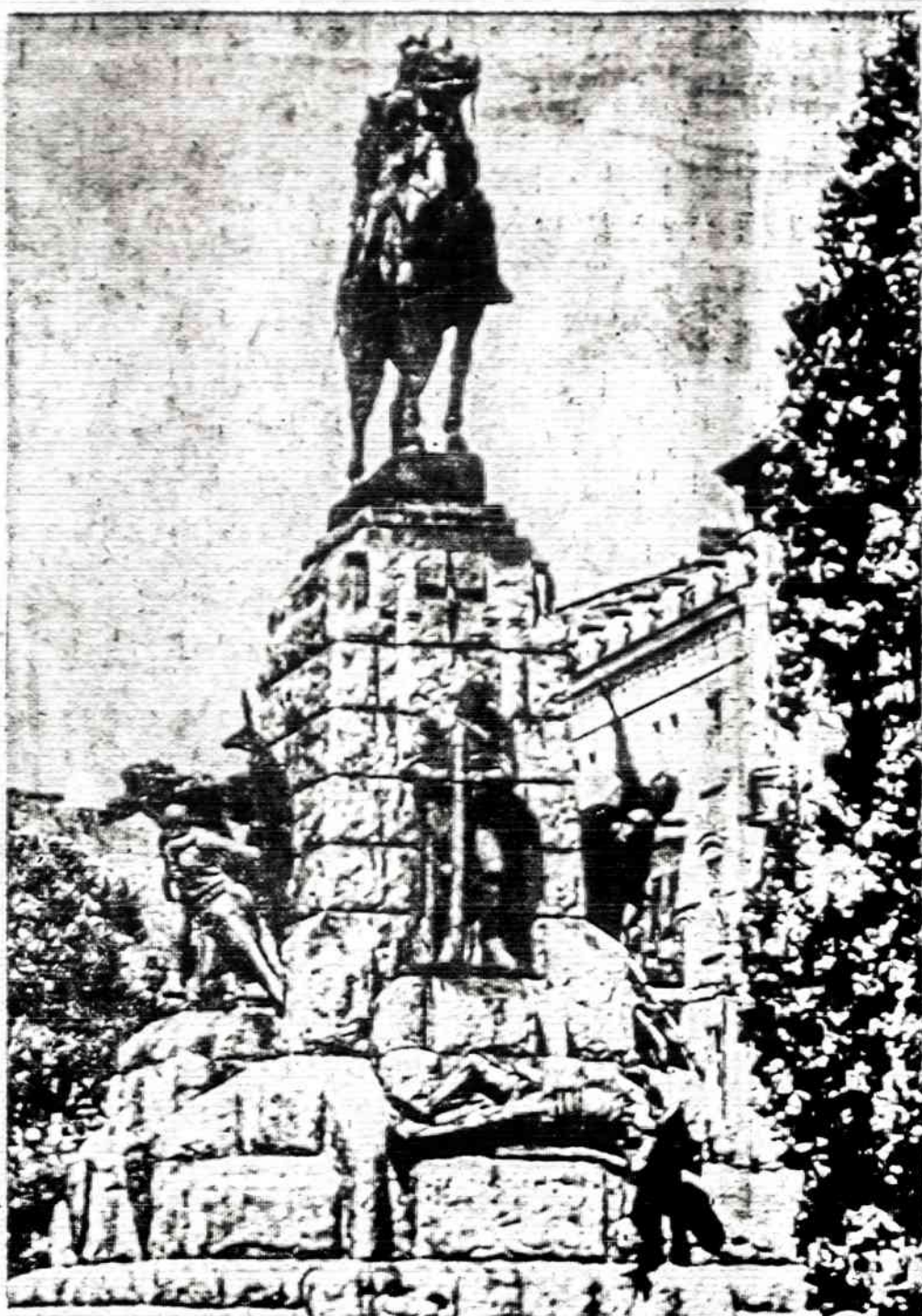
Lietuviai mėgo gėrėtis paukščių balsais ir kitus ragindavo: "Klausykite, gegutė kukuoja, atlėkus ir tau pakukuos", na, o kartais ir patys mėgino pakukuoti.

O pavasario sidabrinės naktys, ramios, paslaptingos, neša žmonėms ramybę ir paukščiai, baigę dienos koncertus, prišlę, lenda į medžių šakas naktiniams poilsui, tik kartais jaunimas, lyg norėdamas pavaduoti paukščius, užtraukia sutartinę:

"Jau nutilo gamtužėlė,
Upės nebanguoja,
Mūsų broliai brolužėliai
Dainelės dainuoja".

Bet tuoj viskas nutyla - naktis rami pakviečia visus poilsui. Paslaptinga tamsa apgaubia žemę, žiedų kvapas pripildo orą. Po dienos darbų išvargę, lietuvis kranta savo guolin ir traukia tyrą orą savo krūtinėn. Bet neilgam - bunda gamta rytmečiui, bunda ir lietuvis savo darbui ir pavasario grožis neamžinas.

Čia vasara pavaduoja pavasarį. Žemė, susitarusi su saule, keičia gamtos žalumynų apdarą ir brandina gerą derlių. Viskas rimtėja, tyla - rūpinasi sudoroti pribrandintą vasaros derlių. Žmonės skuba, veža ir krauna javus į kluonus, o paukščiai, kurie nei sėja, nei pjauja, nei į

Žalgirio mūšio paminklas, kuris karo metu buvo nugriautas

kluonus krauna, atlėkę tik sočiai prisileis.

Čia ruduo pakeičia nuvargusią vasarą - papuola miškus ir laukus aukso spalvomis, sodai pasipuošia išnokusiais obuoliais, raudonojanciais šermukšniais. Pagaliau augmenija apsinuogina - numeta žaliąjį apdarą, pasirušia sutikti žiemą su jos vėjais, šalčiais ir sniego pusnėmis.

Žiema užkloja žemę baltu sniegu, šalčiai sukausto žemę - ji ramiai sau ilsi, atidavusi savo užaugintą derlių žmonėms. Upės, ežerai apsidengia storu ledu, tarsi, apsidraudžia, kad jų gyvūnija neiššaltų.

Dieną saulė pažeria savo spindulius sniego paviršiu. Naktį dangus žvaigždėmis nusagstytas, o plikagalvis mėnulis spogso iš aukštybių į žemę: šviečia, bet nešildo. Pati gamta pasirū-

pino, kad žmogus neapsnūstų, vis judėtų, derintųsi prie gamtos pakitimų, keistų savo apdarą kaip ir gamta keičia savąjį. Žiemos šalčiai įvelka žmogų į kailinius; pavasaris išvelka jį iš kailinių, o vasarai visai nesvarbu - žmogus gali būti kad ir nuogas.

Taigi gamta, gamtos Valdovas, nebuvo šykštus lietuviams: davė visko, ko tik reikia, tik nedavė gerų kaimynų.

Pamilo lietuviai tą brangią žemę, ją puošė, kultūrinę - jį mūsų protėvių ir mūsų gimtoji žemė. Ta žemė nelaukė - ji sukurta lietuvių tautos darbais, nušlakstyta lietuvių prakaitu ir krauju. Ji priklauso tik lietuviams ir dar kartą kartoju, kad ta žemė priklauso tik mums ir jokia auka nėra per brangi jos išlaikymui - jos laisvė.

glau gali užverti Katmandu kalnais. Aprimau, kai įsitikinau, kad lėktuvas yra pati saugiausia vieta nuo ugnikalnio. Įsitikinęs, kad esu saugioje vietoje, užsnūdau.

Lėktuvo kapitonas pranešė, kad artėjame prie Rėvil Agwedo salos. Iš Seatelio skridome Kanados teritorija, o kai pasiekėme šią salą, tai prasidėjo Aliaska. Salos sostinė yra Kečikane miestelis. Jame yra didelis aerodromas, daug dirbtuvių ir daug žmonių. Ką salos pavadinimas reiškia ir sostinės vardas, taip ir neišsiaiškinau. Kečikane yra daug indijonų. Bet ne vienas negalėjo man išaiškinti šio vardo reikšmės. Matyt, kad salai ir miestui vardas davė kiti žmonės, kuriu kalbą dabartiniai gyventojai nežino.

Kečikane yra kolegija. Ją lanko daugelis jaunų žmonių, daugumoje indijonai, bet įsitikinau, kad niekas nemoka kalbos tų žmonių, kurie anksčiau saloje ir sostinėje gyveno ir vardus davė. Saloje yra didelės žuvies apdirbimo dirbtuvės. Žvejai pagauja labai gero salmono, veža jį dirbtuvės, piausto ir paruošia patį geriausią žuvį, kurią visi valgome. Dirbtuvės vertos milijonų dolerių.

Kečikane taip pat yra keli tartakai (lentpiuvės). Visa salą apaugusi didelėmis eglėmis ir pušimis. Medžius žmonės kerta, tartokus veža, piauna ir kapoja, o vėliau daro popieriui reikalingą pulpą. Iš Kečikano pulpas laivais eina į Kaliforniją laikraščiams ir knygoms. Daugelį pulpo išveža japonai, kurių laivai visą laiką laukia prie tartokų uosto.

Mano lėktuvas skrido toliau į Sitką, o aš turėjau persėsti į kitą, kuris vežė į Valijos kunigaikščio (Prince of Wales) salą. Kaip tas Valijos princas galėjo atsirasti - taip ir nepatiriau.

Mano lėktuvas skrido į Valijos kunigaikščio salos vakarų dalyje, matyt, ir į galvą neatėjo mintis, kaip degtinės kvapas veikia vyrus...

Klavokas - tai žvejų ir vasarotojų vieta. Kiekvienais metais ten privažiuoja šimtai vasarotojų, kurie nori gerai pasilsėti ir pažuvauti. Pažuvauti ten skridau ir aš. Man rūpėjo apžiūrėti ir gyvenimo sąlygas, kad kitais metais ten galėtų ir kiti keleiviai nuvažiuoti ir geros žuvies pasigauti.

Salon vežantis lėktuvas buvo didelis, bet jau žymiai mažesnis, negu mane atvežė į Kečikaną. Man nurodė vietą pačiame lėktuvo gale, kur jau sėdėjo viena gražiai naujagimi ponis. Tuojau patyriau, kad ji gana šneki. Ji paklausė, kur aš važiuoju ir ko. Kai sužinojo, kad esu turistai, kuris atvažiuoja vasaroti ir pažuvauti, tai apsidžiaugė. Turistai salos gyventojai mėgsta.

Ji tuojau pasipasakojo, kad turinti anūkus Kečikano kolegijoje. Buvo atskridusi jų aplangumoje indijonai, bet įsitikinau, būta ir tame pačiame lėktuve. Pasisakė, kad esanti indijonė, seniai gyvenanti šioje saloje. Pasisakė, kad turinti vyrą žvejį, vedusius dukteris ir sūnus, ir jau paaugusius anūkus.

Kai atsisėdau šalia jos, tai man krito į akį ne jos grožis, bet josios kvapas. Visas lėktuvo galas pakvipo degtine. Matyt, ji buvo gerokai išgėrusi.

Aš pats savo laiką mėgdavau išgerti. Prie geros kompanijos dar ir šiandien galiu pusbonkė išgerti, bet aš niekad nežinojau, kad išgėręs žmogus gali taip stipriai atsiduoti degtine. Iš laivais eina į Kaliforniją laikraščiams ir knygoms. Daugelį pulpo išveža japonai, kurių laivai visą laiką laukia prie tartokų uosto.

Buvo dienos, kai pats galėdavau pusę bonkos geros degtinės išgerti. Gerai jausdavausi ir buvau tikras, kad degtine nedvokiau. Matyt, kai išgeri geros degtinės, tai kvapo neatsiranda, tuo tarpu dabar gražios moters degtinės kvapas mane nūgrūdė. Aš tikrai dairiausi, kad lėktuvas greičiau leistųsi... Išgėrusiai indijonei, matyt, ir į galvą neatėjo mintis, kaip degtinės kvapas veikia vyrus...

(Bus daugiau)

PRIEŠO PRIEŠAS —
MANO DRAUGAS

Rugpjūčio 24 d. Šluto radijo valandėlėje buvo paminėta etninių grupių demonstracija Čikagos miesto centre. Lenkų dalyvavo per 10,000 asmenų. Lenkai, solidarizuodami Gdanską ir kitų miestų streikininkams, ėmėsi iniciatyvos surengti demonstracijas. Lietuvių dalyvavo per 200 asmenų ir gražiai su tautinėmis vėliavomis reprezentavosi. Jiems vadovavo Čikagos ALTos pirm. E. Mikuziūtė.

Antroje dalyje gan atsargiai Alg. Regis pasisakė prieš lenkus, nes istorijos bėgyje mes nuo jų daug nukentėjome. Bet ši kartą mes esame teisūs, kai solidarizuodami lenkam, aktyviai įsijungėme į demonstrantų eiles. Lenkų vadovybė rodė didelio respekto: alderm. Pucinski atvedė mūsų grupę prie estrados ir įfikiavo vėliavas į kitų tarpą. Televizija rodė tą vaizdą ir "Sun-Times" korespondentas turėjo interviu su Ig. Serapinu. Idėjo jo nuotrauką. Tad ši lietuvių įsijungimą su lenkais reikia vertinti teigiamai, o ne smerkti.

K. P.

• Po žemėmis raudoni gal-džiai gieda? (Burokai).

ENERGY
WISE

Organize car pools to save gasoline.
Don't be a Bom Loser!

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UŽ DEŠimt DOLERIŲ NAUJIENOS SIUNCIAMOS TREČDALI METU!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipažinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU, NAUJIENAS SIUNCIAME 4 MENESIUS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuoširdžiai kviečiame visus ir visus į platinimo vajuas talką!

Prenumeratos pratęsimas, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis.

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

• Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupydama laiką ir mažindama susirašinėjimo išlaidas. Priede _____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

• Užsakau Naujienas kaip dovaną savo _____, kuris yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

Sponsoriaus pavardė, vardas ir vietovė _____

• Platinimo vajuas proga, palaikydama lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridedamus _____ dol.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

• Platinimo vajuas proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi savaites susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų.
Pavardė ir vardas _____
Adresas _____

Rašo VLADAS RAŠCIAUSKAS

ALASKOS INDIJONAI

(Tęsinys)

Esu matęs kelis ugnikalnius, pradedant Vezuvijumi ir Indonezijos nuolat sūdančiu Krakatau, bet tik tai Sv. Elenos kalno žiotys man parodė, kad mes gyvenam ant besjudinančios žemės. Negalėjau atsistebėti Turkijos Bakužių uolomis ir be galo aukštomis ir nesenai sudrėbėjusiomis Nepolio pašlaitėmis, bet Sv. Elenos kalno žiotys man parodė, kad žemė gali bet kur prasiziūti ir mus gyvus praryti. Gaila, kad aš anksčiau nematėčiau, kaip nuo akmeninės kalno viršūnės prasiveržimas nunešė 900 pėdų kalno viršūnę ir pelenis bei akmenimis užvertė visą plačią apylinkę. Ten žuvo

34 žmonės, nemažas skaičius ir iki šiol yra dingę.

Jei tada būčiau pamatęs ugnikalnio žiotis, tikriausiai mano nusistatymas būtų kitoks. Daug taupyti neapsimoka, nes žemė gali bet kur sudrėbėti ir ne tik pinigų bet ir bankus užverti. Seatelyje susiradau patogią vietą ir lėktuvas mus vežė į Kečikaną. Jis stovi 600 mylių į šiaurę.

Paprastai tokiose keliuose stengiuosi akis užmerkti, bet ne visuomet gali. Aš prie keliučių jau esu pripratęs, dažniausiai užmiegu, bet ugnikalnio žiotys sukėlė nerimo. Jeigu prasiveržusi jėga gali nunešti Sv. Elenos kalno viršūnę, tai dar dau-

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY BALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo 9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

Išėjusi iš spaudos ir galima gauti knygų rinkinį
AMERIKOS LIETUVIŲ POLITIKA

Dr. Kazio Šidlausko knyga apie Amerikos lietuvių pastangas daryti įtakos krašto politikai. 102 psl. Kaina \$1.50.

Knygos bus išsiųstos, jei \$1.50 žekis arba Money Orderis bus pašlęstas tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Kviečiame į NAUJIENŲ

BANKETA

NAUJIENŲ 66 METŲ SUKAKČIAI PAMINėti

Sekmadienį, š. m. spalio 26 dieną

BEVERLY COUNTRY CLUB

87th St. ir S. Western Ave.

Chicago, Illinois

• DAINOS

• SVEIKINIMAI

• VAKARIENĖ

• ŠOKIAI

Pradžią 5 val. popiet — Įėjimas \$20.

BANKETĄ RUOŠIA

NAUJIENOS

Vietas prašome rezervuoti iš anksto

1739 SO. HALSTED STREET,

CHICAGO, ILLINOIS 60608

arba telefonu 421-6100

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusei metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per	vienam mėnesiui	\$ 4.00
6 months, \$12.00 per 3 months. In	Kanadoje:	
other USA localities \$40.00 per year,	metams	\$45.00
\$22.00 per six months, \$12.00 per	pusei metų	\$24.00
three months. Canada \$45.00 per year;	vienam mėnesiui	\$ 5.00
other countries \$48.00 per year.	Užsieniuose:	
25 cents per copy	metams	\$48.00
Nuo sausio pirmos dienos	pusei metų	\$26.00
Dienraščio kainos:		
Chicagoje ir priemiesčiuose:	Naujienos eina kasdien. Iškiriant	
metams	sekmadienius. Leidžia Naujienų Ben-	
pusei metų	drovė, 1739 So. Halsted St., Chicago,	
trims mėnesiams	IL 60608. Telef. 421-6100.	
vienam mėnesiui	\$5.00	
Kitose JAV vietose:	Pilnais reikia siųsti pašto Money	
metams	\$40.00 Orderiu kartu su užsakymu.	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius,
nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Seštadieniais — iki 12 val.

Bolševikų imperija braška

Šiandien niekam ne paslaptis, kad šiomis dienomis visa Sovietų imperija subraškėjo. Subraškėjo ne dėl priešų įsiveržimo į Soietų imperiją, ne dėl nemestų atomo bombų, ne dėl beginklių afganų partizanų pasipriešinimo, bet dėl Dancigo streikuojančių darbininkų streiko ir jų pirmininko Lech Walaso teisybės žodžio.

Teisybė ir pasiryžimas tą teisybę ginti yra galin-gesni negu Sovietų tankai Afganistane, rusų Vo-kietijos divizijos Lenkijos pasienyje, bet Lenkijos komunistus ir Kremliaus viršūnėlę sukrėtė rusams lai-yus statančių streikuojantieji lenkų darbininkai.

Vladislovas Gomulka buvo įsakęs policijai šaudyti į streikuojančius Dancigo darbininkus, bet Edm. Gierekas atsakė kelti maisto kainas, bet mokojo maisto gany-bai subsidijas. Kada visas ketvirtadalis ėjo maisto sub-sidijoms ir kai tas pasiekė 19 bilijūnų dolerių skolos, Gierekas matė, kad jo sistema privedė Lenkiją prie ban-kroto. Daugiausia nukentėjo darbininkai. Jie kasė an-glis, šėrė kiaules, piaustė dešras, bet visus savo gaminius siuntė Rusijon ir Amerikon. Lenkai buvo palikti be an-glies ir be mėsos. Jiems teko tik tai mėsos atlaika. Gierekas pamatė, kad tokia sistema nei valstybei, nei darbi-ninkams nenaudinga.

Lenkijos komunistų partijos nariai iš darbininkų gaudavo didesnės naudos, negu stambiausieji Lenkijos dvarininkai ir šlektai. Net Pilsudskio laikais niekas ne-turėjo tokių privilegijų, kokias turėjo komunistai. Kai streiko komitetas Dancigan atvykusiam vicepreme-riui T. Pykai pranešė, kad visos komunistų partijos va-dams duodamos privilegijos privalo būti panaikintos, nes jos yra priešingos visiems socializmo dėsniams ir jokioje komunistų parašytoje knygoje nepasakyta, kad komunistai kovojo tik už savo privilegijas... Visur para-šyta, kad komunistai kovoja prieš privilegijas...

Organizuoti Lenkijos darbininkai pasisakė prieš visas privilegijas komunistams.

Dancigo streiko komitetas vedė pasitarimus su vi-cepremerju Pyka, o vėliau su atsiųstu vicepremerju

Jagjelskiu. Pirmieji buvo šetino darbininkai, kurie išsikovojo iš valdžios atsiųsto atstovo sutikimą pri-imti visus streikuojančių darbininkų reikalavimus. Šetino darbininkai buvo pasiruošę deginti visus šetino komunistų centrus, kaip kadaise 1970 metais Dancigo streiko komiteto nariai prašė šetina susivaldyti ir ne-pradėti komunistų centrų deginimą... Jie patys dingo ir namus paliks...

Antradienio vakare Gierekas, sukviets visą Len-kijos komunistų partijos centro komitetą, papasakojo įvykių eigą, prisipažino prie padarytų klaidų ir prašė centro komitetą pagelbėti išbristi iš bėdos. Mas-ka tuoju paprašė Giereką, kad jis atvyktų į Maskvą ir informuotų apie įvykius Lenkijoje, bet Gierekas atsakė.

Visus Lenkijos komunistų partijos vadus apėmė panika. Jie žinojo, kad jie yra bejėgiai. Jie turėjo gink-lus, ir valdžią, bet neturėjo galvos. Streiko komiteto pirmininkas Leško Walesa buvo daug ramesnis, negu aukščiausias vietas užėmusieji partijos nariai. Walesa žinojo, kad Lenkijoje nėra kitos jėgos, kuri būtų ga-lingesnė, negu darbininkai. Buvo galingi Lenkijos ko-munistai, bet prieš darbininkų galią jie pasirodė bejėgiai.

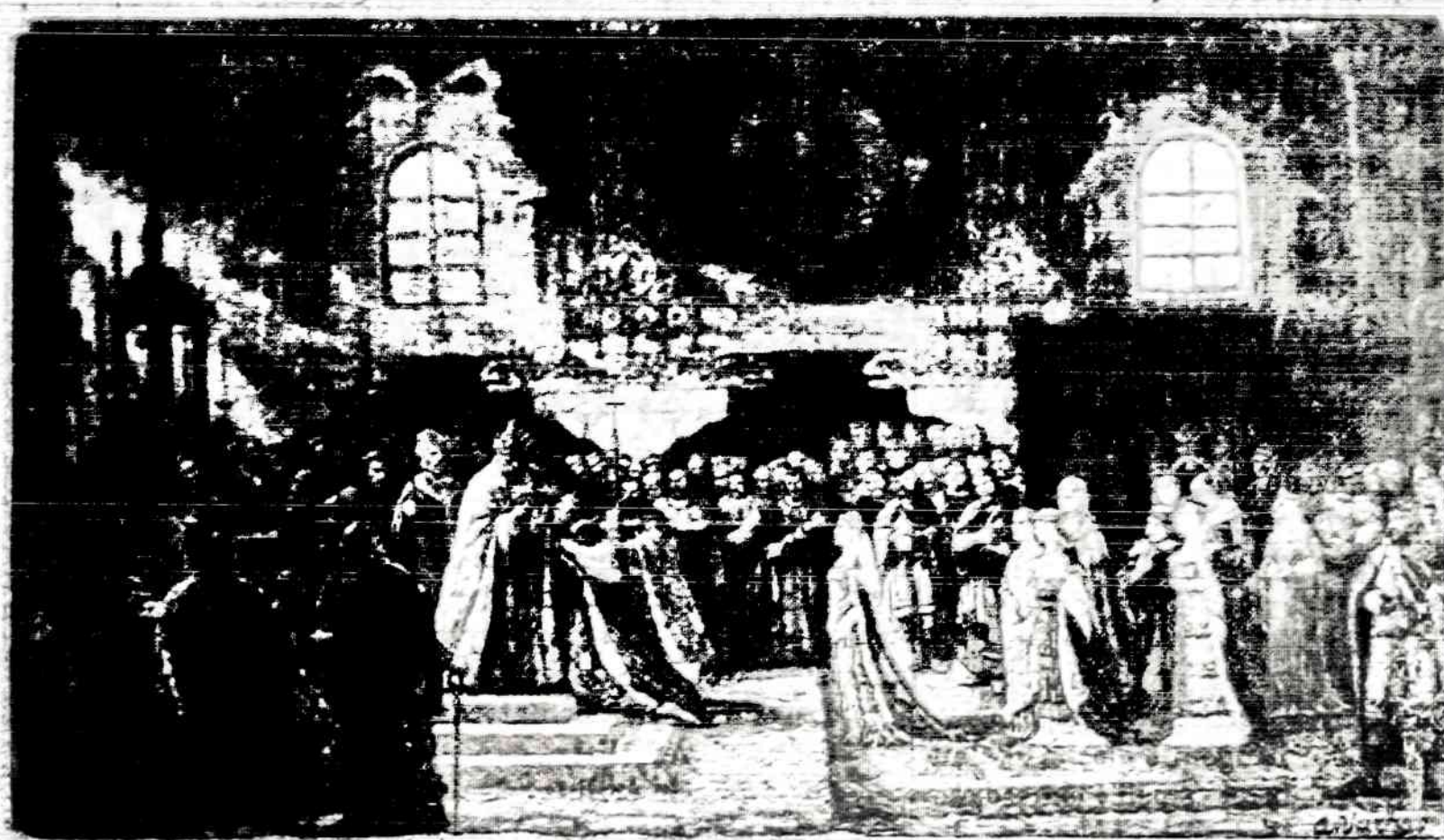
Walesai buvo pasakyta, kad jis labai pasitiki savi-mi, kad kmunistai turi ginklus ir policijos organizaci-ją, kad jie kontroliuoja tuos maisto išteklius, kurie dar tebėra komunistų kontroliuojamuose satelituose, bet Walesa pareiškė, kad komunistai yra bejėgiai. Jeigu jie sutiko su visais streikuojančių darbininkų reikalavi-mais, tai turės tuos pažadus vykdyti. Walesa įsakė streikuojantiems Dancigo darbininkams pirmadienį grįžti į darbą, o pats streiko užsitęsimo išvargintas, išėjo poilsin.

Komunistų partijos samdyti propagandistai ant-radienio rytą pradėjo skelbti, kad darbininkų išrinktus uni-jų atstovus turės tvirtinti komunistų partijos cent-ro komitetas, bet Walesa pareiškė, kad nutarimo nėra. Iš viso darbininkų uni-jos neturės skirtų valdžios atstovų, jie bus pačių darbininkų rinkti. Komunistų partija ne-turės teisės kištis į darb. uni-jų atst. rinkimus. Jie nereika-lingi jokio tvirtinimo. Jie išrinkti, jie ir yra atstovai.

Gierekas, patyręs, kad senais keliais eiti jau nega-lės, atsistatydino. Komunistai neteko ne tik privileg-ių, bet jie neteko ir valdžios. Maskvos radijas pirma-dienį dar patarė streiką laimėjusiems Dancigo darbinin-kams dar būti "socialistais", tai streiką laimėjusieji jų paklausė, kokiais "socialistais"? Ar patarė socialistais skaityti tuos, kurie visus socialistus iš Pabaltijo ir Ry-tų Europos valstybių išvarė į Sovietų Sąjungos gilumą ir ten jous nužudė? Lenkijos streikuojantieji nieko ne-žudė ir nesirengia žudyti. Jie neturėjo žudomų ginklų. Jie buvo pasiryžę savo darbovietes ginti tikrai darbo įrankiais.

Lenkijos laivų statybos darbininkų streikas sukėlė didžiausią baimę. Jie nusigando to lenkų pasiryžimui kovoti prieš komunistinę sistemą, pavojingo garso spar-ta. Nebuvo agitatorių, nebuvo policijos, nebuvo jokios kar jėgos, o kasdieną streikavo vis daugiau darbininkų.

Lenkijoje pasirodė darbininkų pasiryžimas sukėlė didžiausią paniką. L. Walesa tapo pavojingiausiu Kremliaus žmogumi. Visos Sovietų radijo stotys sten-gėsi sutrukdyti kiekvieną jo sakinį, nors jis neturėjo ginklų ir nežadėjo grobti Lenkijos komunistinės val-džios, nesibrovė į Rusiją, Rusų propaganda buvo bejugu, tuo tarpu paprasto Lenkijos darbininko pasakytą tei-sybę buvo pavojingesnė, negu dinamitas.

Prof. A. Varnas

Mindaugo vainikavimas

VL. BAKČNAS

Pastabos iš tolo

(Tėsinys)

Augustaitytės-Vaičiūnienės, ku-ri, aš galiu suprasti, kaip tauti-nio meno puoselėtoja Lietuvoje — čia dabar mane stengėsi "su-dirbti" — iškraipydama net ma-no jai atsakymą viename laik-raštyje, kurio ji tuo metu, labai trumpą laiką, buvo redaktore. Daug kas, sutiko, tada, su mano pažiuromis, bet niekas nedrįso tai pareikšti viešai spaudoje. Aš gi net, tada, nežinojau, kad sa-vo pažiuroms turu labai ir la-bai stambų, autoritetinę ir gar-bingą užtarėją kompozitorių Sta-sį ŠIMKŲ (Klaipėdos konser-vatorijos viena steigėjų ir vedė-jų), kuris būdamas vienu iš ug-ningiausių (ypačiai Klaipėdoje) mūsų kultūrinio gyvenimo ug-dytoju ir autoritetu, savo ug-mingu temperamentu neigė liau-dinio pobūdžio ansamblių orga-nizavimą. Jis tą savo nuomonę labai garsiai ir atvirai tada reiškė tokiais žodžiais: "Birbynės, rageliai, skuduciai, kanklės ir kiti mediniai instrumentai yra primityvūs, savo amžių atgyve-nę muzikos padargai, nėra pras-mės jų tobulinti, kai jau turim pakankamai gerai išstobulintus fleitas, klarnetus, fagotus ir for-tepionus". Net rašytojas St. Santvaras savo paskaitoje Čiur-lonio Ansamblio — Alf. Mikul-skio 40-50 metų sukakties proga

(Clevelande) primindamas pub-likai tuos reikšmingus komp.

St. Šimkaus žodžius, pridėjo ir savo pastabėlę, kad "...ir ne-būtų galima tarti, kad velionis komp. St. Šimkus, taip kalbėda-mas, būtų daręs didelę klaidą". Turbūt, spėju, kad anais metais Juzė Augustaitytė-Vaičiūnienė, kaip ir aš, nebuvo girdėjusi apie komp. St. Šimkaus autoritetin-gą pasisakymą — "birbynių, ra-gelių ir kanklių" atstovavimą mūsų menui, nes tikras dalykas — ji nebūtų drįsusi "pulti" toki St. Šimkaus autoritetą, tuoj pa-čiu, greičiausiai, būtų raimybėje palikusi ir mane, matydama, kad mano pasisakymas su komp. St. Šimkaus daug anksčiau padary-tu pareiškimu — esmėje sutiko kaip vandens lašas su lašu. Ne-norau dabar tą daug mūsų tau-tiniam menui nusipelnusią Juzė Augustaitytė-Vaičiūnienę (daug metų kaip choristas ir chorų administratorius Klaipėdoje dir-bęs su jos vyru Antanu Vaičiū-nu, dirigentu ir solistu, kol jis buvo pakeistas jaunesniu ir ver-žlesniu muziku klf. Mikulskiu) prikelti iš kapo, kad jai pasaky-ti, jog ir tada, kai ji mane "puo-lė" buvau teisus ir kad savo pa-žiūrų ir tautinį meną nesu pakei-tes ir dabar. Tokiu tautinio me-liono (šokių) vertinimu buvau per-siėmęs ir dabar, vykdamas Či-

kagon ne dėl to, kad stebėčiau ir kritikuočiau ten iš viso lai-svojo pasaulio mūsų jaunimo su-vežtą tautinį meną rūbais, šo-kiais ir dainomis, bet patirti, kiek visa tai atkreipė viešosios opinijos (pirmoje eilėje, vietos amerikiečių) dėmesį į tai, kas mums yra ir mūsų kultūra, ir religija, ir politika, ir istorija, ir praeitis ir ateitis — viskas. Taip — mums lietuviams. Amerikie-čiams, ar kitataučiams, iš viso buvo visai nedėmesingas įvykis. Dėl to, kaip tik čia, dabar, noriu padaryti savo pastabą, kad ir la-bai iš tolo.

Sakoma ir rašoma, kad VI-oji Tautinių Šokių šventė buvo: "rengiama kaip atsakymas Lie-tuvos pavergėjams, kurie šie-met ruošia įvairias šventes mi-nint lietuvių vergijos keturias-dešimtmetį (Kokia gėda — kai kurie gerai žinomi asmenys tau-tinių šokių puoselėjime ir jau-nimo auklėjime tiesios po VI-tos Tautinių Šokių šventės, net ne-grįžę namo, iš Čikagos išskubėjo okupuoton Lietuvoje, kaip tik ten vykusios dainų ir šokių šven-tės Lietuvos vergijos keturias-dešimtmečiui atžymėti metu — V.B.). Ši mūsų šventė parodo, kad mes laisvėje dar tebesame gyvi".

"Mes tikime, kad tiek šios šventės dalyviai, tiek ir žiūrovai dar daugiau sustiprės lietuviš-koje dvasoje ir įgaus daugiau ryžto daugiau dirbti ir aukotis Lietuvos laui". Toks buvo šventės rengėjų (JAV LB-nės) credo, atspausdintas šventės programos iškilmingiausioje vie-toje (5 pusl.). Su tuo visiškai su-tinku ir beveik neabejoju, kad šitas tikslas yra pasiektas, nes šventė, nežiūrint dar ir dabar tebesitęsiančių ginčų dėl kai ku-rių nesklaidumų, vis tiek labai pakėlė lietuvių tautinį entu-ziazmą. (Bus daugiau)

R.Europos komunistų kariai buvo pasiūti į Lenkijos pasienį. Bet Rytų Vokietijos darbininkai telaukė, kad kas nors pasienyje sujudėtų... Komunistai žinojo, kad Rytų komunistų karių pulkai nedrįs veržtis į Lenkiją.

Kiekvienam buvo aišku, kad V. Vokietijos kancleris buvo geriau informuotas, negu Maskva ir R. Vokietijai primesti komunistų vadai, tai jis atsakė vykti į Ro-stoką prekybos pasitarimams.

P. KESIŪNAS

TARP ŽALSVŲ PALAPINIŲ

3-jų dalių ROMANAS

(Tėsinys)

Miško gilumoje kažkur supoška šūvis; visi vyrai pašoksta ant kojų ir įsiklauso į girtos ošimą. Nors visur ištatytos sargybos, bet reikia būti atsargiems. Vienoje palapinėje jie jau turi be-laisvę, labai paslaptingą mergaitę, kurią paste-bėjo sargyba jau temstant beslankiojančią netoli jų stovyklos.

Vyrai tyli ir įtemptai laukia, ar bus antrasis šūvis. Taip, nuaidi ir antras. Visi nurimsta — sutartas ženklas, grįžta žvalgai, o su jais ir pats Ringaudas.

Po gero pusvalandžio iš tankių krūmų išlenda trys raiteliai ir siauru takeliu, lenkdami ir šla-mindami medžių šakas, pamažu prisiartina prie stovyklos. Juos pasitinka Niaura, stovyklos ko-mendantas, ir atraptuoju vadui, kas įvyko sto-vykloje jam nesant.

— Tai ko ta mergaitė iš mūsų nori? — pa-klausia Ringaudas, pabaigus Niaurai raportą.

— Ji sako, kad jos sužadėtinis esąs miesto kalėjime ir prašo išvaduoti jį.

— Atveskite ją čia, — įsako Ringaudas. Ringaudas su Niaura pasuka į stovyklos "raš-

tinę"; ten palydi sargybinis ir tą mergaitę.

— Ar tik nebūsi tamsta viena iš Bičkovo va-karykščių kompanijos? — įsižiūrėdamas prie silp-nos žvakės šviesos ir ją, suabejoja Ringaudas.

— Taip, aš buvau vakar pas Bičkovą ir viską mačiau, — drąsiai atsako ši.

— Ir atėjai šiandieną jo siunčiama.

— Ne, vakar aš buvau nuvykusi prašyti jo pagalbos, bet pamąčiusi, kas jis per žmogus, at-ėjau pas jus.

— Pasakyk, Niaura, kuriuo būdu pralenda net į pačią stovyklą visai nežinomi žmonės? — pyko Ringaudas.

— Nepastebėtas niekas nepraeina — šią mer-gaitę dar toli nuo šios vietos paėmė savo žinion sargybinis ir atlydėjo į stovyklą, — paaiškina Niaura.

— Vis dėlto įsakyk sargyboms, kad šianakt ypatingai dabotų ir kad jokio žmogaus nepatik-rinę nepraleistų, nors tai būtų ir saviškis.

Niaura nueina perduoti sargyboms vado įsa-kymą.

— Tai kuo mes galėtume tamstai padėti? — jau nuoširdžiai paklausia Ringaudas šią mergai-tę, pastebėjęs jos akys ašaras.

— Jūs dar galite jį išgelbėti.

— Pirmučiausia aš nežinau ką tokį mes turi-me gelbėti, o be to, neviską galime ir mes.

— Aš taip skubėjau pas jus — tai buvo pas-kuotinė mano viltis...

— Kur jūsų sužadėtinis laikomas? — paveik-tas jos ašarų, trumpai paklausia ją Ringaudas.

— Čia, didžiajame kalėjime, kartu su visais...

— Tada nusiramink, eik į aną palapinę ir lauk — tavo sužadėtinis greit bus čia. Beje, ku tuo vardu? Tavo sužadėtinui mes pranešim, kad tu lauki jo.

— Rūta, — atsako ji, — o jo vardas Stasys...

Guoba, — prideda dar palūkęsusi.

Ringaudas jau laukė paruoštas mikrofonas. Kiekvieną vakarą tūkstančiai klausytojų su nera-miai plakandėmis nuo susijaudinimo širdimis, laukdavo tos valandos, kada išgirs paslaptingąjį balsą. Didžiausias nusivylimas būdavo, jeigu kurį vakarą, išsėdėję prie aparato ištisas valandas, ne-išgirdavo nė vieno žodžio. Kartais būdavo ir taip, kad tik pradėjus pirmąjį sakinį nutrūkdavo nė nepabaigtas ištarti žodis. Tada visi įtemptai laukdavo kito vakaro. Jiems atrodydavo, kad šis balsas plaukia iš paties dangaus, nes jis paguos-davo juos ir įspėdavo, kaip išvengti gresiančio pavojaus.

Pabaigęs skubiai pranešimą, Ringaudas pasi-šaukia Perkūną ir Niaurą.

— Gavau labai slaptų žinių, kad šianakt, pa-čiame vidurnaktyje, visus politinius kalinius iš kalėjimo varys į stotį. Matyt, pabūgo mūsų ir nori kuo krečiausiai pašalinti juos iš čia. Dabar mes pakeisime savo planą — nebepulsime kalėjimo, o lauksime jų pakeleje. Mes žygiuojame, — kre-

piasi jis į Perkūną, — o tu liksi, — įsako Niaurai,

— budėk, jie gali griebtis kokios klastos. Pasi-ruošk priimti svečius — mes netrukus grįšime. Nepaleisk iš akių tos paslaptingos mergaitės, — dar priduria atsiskęs Ringaudas.

Ringaudas su Perkūnu pasuka tiesiai prie savo vyrų, jau seniai pasirususių į žygį.

Bet vos tik jiems pajus keletą žingsnių nuo stovyklos, staiga išsina iš už krūmo jaunas, ele-gantiškai apsivilkęs, vyrukas, vienoj rankoj lai-kydamas mažą revolvėrį, o kitoj — kelionės krepšį.

— Sustokit! aš atnešu labai svarbių žinių...

— skambiu balsu prabilsta jis.

— Rankas aukšty! arba tuojau perversi tris kartus per savo galvą! — automatiškai ištiesda-mas į jį savo šautuvą, surinka Perkūnas.

Bet jaunuolis nenusigąsta; atpakalia ranka jis grakščiai numeta ginklą ir visai ramiai pa-sako: "Dabar jis man nebereikalingas".

— Ko čia tas berniukštis dabar nori? Ar tai jis ne iš mūsų? — paklausia Ringaudas Per-kūną.

— Visai svetimas.

— Nepradėkit nelaimingo žygio — Grauzma-nas su Bičkovu paruošė šianakt jums spąstus...

— Išgirsta jie, vėl įtikinanti įspėjimą.

— Kas tu toks esi ir kaip tu čia patekai? — kreipiasi į jį Ringaudas.

(Bus daugiau)

JEZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS

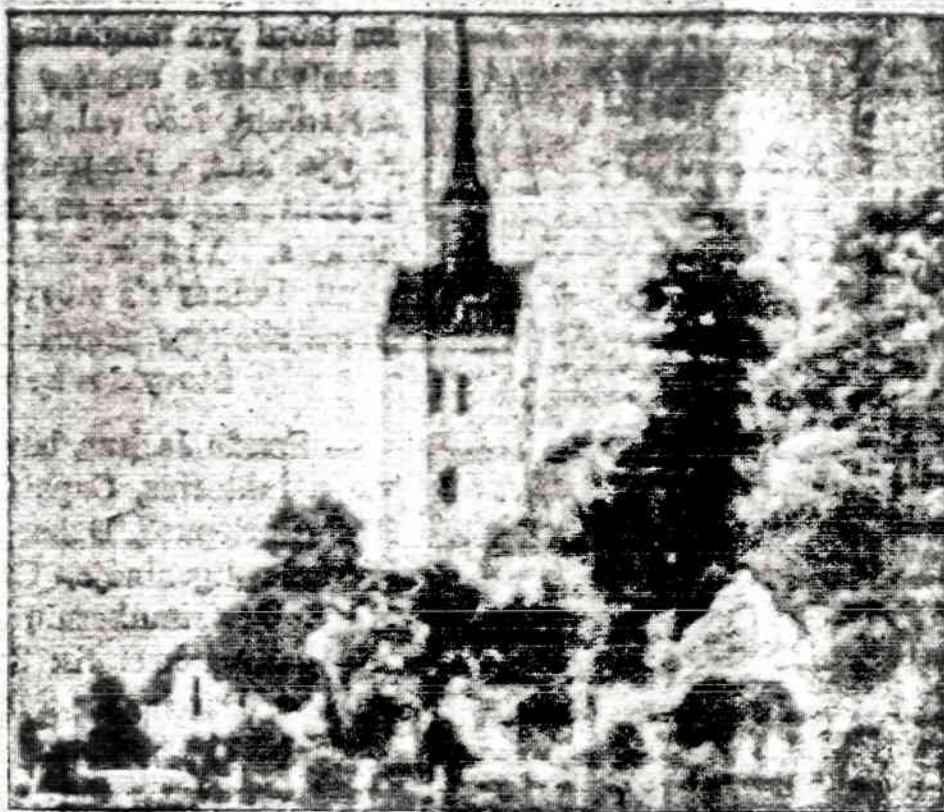
32. "Sėdintiame Soste ir Avinėliui"

Aprėškimo 5:6, 11-13 kalbama apie Jėzų, pasaulio išganytoją, kaip apie Avinėlį, kuris buvo užmuštas. Tokia simbolinė kalba kalbama apie Jėzų daugeliose šventojo Rašto vietose. Izaijo 53-me skyriuje plačiai kalbama apie pasaulio Atpirkėjo kentėjimus ir apie jo mirtį. Apaštalas Petras aiškina, kad pranašystės išpildė Jėzus, bet ir jo "paskesni garbingumą" (1 Petro 1:11). Aprėškimo 3:13 mes turime dar kitą puikų aprašymą apie būsimą Kristaus garbę. Mes paduodame ištrauką:

"Visus sutvėrimus, kurie yra danguje ir žemėje, ir kas yra jūroje, visus girdėjau sakancius: Sėdintiame soste ir Avinėliui palaiminimas, gyrius, garbė ir valdžia per amžių amžius".

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N.Y. 10303

J. VENCLOVA

APIE LIETUVOS KARALIJA

(Tęsinys)

- 1) Prancūzų riteris Boncicant, aprašydamas žygi į Lietuvą 1391 m., pabrėžė: "Royaume de Lettoe" — Lietuvos karalystė.
- 2) Flandrijos keliauninkas bei pasiuntinys Ghillebert de Lannoy savo "Voyages et Ambassades" (1413 m.) rašė: "Item partant de Dremburg en Luf-lant entray on royaume de Let-tau" — taigi išvykstant iš Daug-pilio (Livonijos) įeiname į Lie-tuvos karalystę.
- 3) H. Gersdorf (9-46): "Tačiau Lietuva ir toliau bei vėliau bu-vo laikoma kaip karalija".
- 4) Prof. dr. A. Hettner (12-79): "In Litauen, das ehemals ein besondere Koenigreich..." — Lietuvos nepaprasta karalys-tė.
- 5) Dr. R. Buell (3-258): "Ka-da Lietuvos karalystė buvo sa-vo galybės viršūnė tarp 13-15 šimtmečių" ("the kingdom of Lithuania was at its zenith be-tween the 13-15 centuries").
- 6) Prof. B. Sunda (26-27): "Kitevo kunigaikštijos Padolija su Volynija tampa dalimi Lie-tuvų karalystės" ("the Lithua-nian kingdom").
- 7) Dr. L. Gray (10-317): "Lie-tuviai sukūrė šaunią karalystę viduramžių" ("Lithuanians cre-ated a glorious kingdom in the middle ages").
- 8) Dr. S. Horak (13-17): "To-

liau į šiaurę buvo Lietuvių ka-ralystė su sostine Vilniumi" ("the Lithuanian kingdom with the capital Vilna").

9) Dr. F. Pick (22-22): "Lie-tuviai sukūrė stiprią valstybę, kuri viduramžiuose iškilo, tap-dama Rytų Europoje galingiausia karalyste" ("the most po-werful kingdom in Eastern Eu-rope").

10) Dr. V. Baud (26-6): "13-15 amž. Lietuva buvo viena iš didžiausių ir galingiausių kara-lystių Europoje, kurios sienos nusitęsė nuo Baltijos ligi Juo-dujų jūrų" ("During 13-15 cen-turies Lithuania was one of the largest and most powerful king-dom in Europe").

11) Lenkų istorikas W. Macie-jopski (171334): "Buvo Lietuvos valstybė panaši europėjiškai mo-narchijai".

12) Kitas lenkų istorikas L. Mitkiewicz (Horyzonty, Paryž, 1969, 38) senąją Lietuvos val-s-tybę laiko karalyste ("krole-wstwa Litewskiego").

Tad dėl savo didumo ir stipru-mo senoji Lietuvos valstybė bei karalystė lakoma galinga Lietu-vo imperija.

1) Prof. dr. M. Gimbutas (The Balts, 1963, 177 p.): "Savo galy-bės epochoj (1362-1569) Lietu-vo imperija apėmė 350000 kva-dratinių mylių".

2) Prof. dr. C. Coon (6-361):

"Lietuviai 13 amž. tapo labai stipri tauta ir įsteigė imperiją, kuri siekė nuo Baltijos ligi Juo-dujų jūrų".

3) Dr. A. Bilmanis (2-88): "Jie (lietuviai) sugebėjo įkurti didelę imperiją" ("able build up a great empire").

4) Prof. dr. M. Graham (11-352): "Tolygus didesnio žavū-mo viduramžių lietuvių imperi-jos išsiplėtimas nuo Baltijos krantų ligi Juodosios jūros" ("greater glamour of a mediae-val Lithuanian empire").

Tik Lietuva, būdama galinga imperija galėjo įvykdyti pasau-linio masto politinę misiją, kaip konstatavo prof. J. Bushan (The Baltic and Caucasian States, 1923): "The empire (of Lithua-nia) which had been built up by the genius of the Lithua-nians was strong enough to stay the march of the Teutonic Order and to stem the rush of the Tartars (Europe owes her preservation from the conque-red hordes of Tamerlane)". Anot italų istoriko prof. R. Cias-ca, ne lenkai, bet lietuviai išgel-bėjo Vakarų Europos civilizaci-ją nuo sunaikinimo.

Tokių būdu senosios Lietuvos valstybę vadinti didžiąja kuni-gaikštija ir jos valdovus kuni-gaiškiais, kad ir didžiasiais, yra pilna žodžio prasme anomalija bei istorinės tiesos falsifikatas, o taip pat yra Lietuvos bei lie-tuvių pažeminimas. Čia prof. dr. P. Raulinaitis (Lietuva-Karalys-tė, 1962) paaiškino: "Palikti Lietuvai Didžiosios kunigaikšti-jos vardą istorijoj yra nedova-notina teisinė klaida, kurią ne-atitaisius, Lietuva paliekama pa-žeminta". Prof. S. Dirmantas (Tautos praeitis, 1967, II t., 3-4 gng.) priekaištavo: "Lietuva ta-pusi karalija, vėliau kaž kodėl be pateisinimo pagrindo lenkų ir saviškių buvo pradėta vadinti didžiąja kunigaikštyste".

Prof. dr. H. Paszkiewicz (20-218) tvirtino: "The state title of Lithuania as Grand Duchy (Magnus Ducatus Lithuaniae) becomes fixed only in the 15 century" — Lietuvos valstybė padaryta Didžiąja kunigaikšti-ja tik 15 amžiu.

J. Daumaskas (Draugas, 1977-IV-16 d.) nurodė "Vyriausiems Lietuvos valdovams titulu" Lie-tuvos Didysis Kunigaikštis", es-mėj, pradėjo taikinti lenkai, nuo Dugosio laiku, t. y. nuo 15 amž. vduio. Šiandien vis dėl to ir lenkų istorikai (pvz. M. Kuczyński, prof. J. Dabroski ir kiti) jau neabejoja, kad Dugo-šo parašytoj "Historia Poloni-cae" (kurį jis pradėjo rašyti 1455 m.) Jogailai taikomas titu-las "Didysis Lietuvos kunigaikš-tis" buvo pradėtas vartoti tik Dugosio ir jo viršininko, vysk. Z. Olensnickio (anuo laiku be-ne didžiausio Lietuvos savaran-kiškumo priešo, mirusio 1455 m.) laikais. Pats Jogaila tokio titulo neavartoj. Dar labiau lie-čia Vytenį, Gediminą, Algirdk. Kęstutį. Neabejotina, kad Kęs-tutis save irgi niekad netitula-vo "Lietuvos Didžiojo Kuni-gaikščiu", tad ir jo žmona Biru-tė niekad nebuvo "Lietuvos Di-džioji Kunigaikštienė"... Tas klausimas siejasi ne vien tik su istorinių duomenų autentišku-mo patikslinimu, bet ir su Lie-tuvos praeities gerbimu... Lenkai, Lietuvos praeičiai priešpasty-dami nepapratai išpustą senos Lenkijos didingumą, ir dabar oerietai seną Lietuvos praeitį žemina, vis pavaizduodami seną-ją Lietuvą buvus menkesne, žė-mesne negu senoji Lenkija... (Bus daugiau)

Diplomatiškas pareiškimas

Švedų karaliaus Gustavo Adol-fa dukte Kristina vengdavo mo-terų kompanijos.

— Mėgstu vyrus, — ji pareiškė, — ne dėl to, kad jie yra vy-rai, bet dėl to, kad jie nėra mo-terys!

• Virta dešra žemėje žaliuo-ja? ((Morka)).

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

CHARLES STASUKATTIS

VESINAMA LAIDOTUVIŲ KOPLYCIA

— GORDON FUNERAL HOME —

1729 South Halsted Street, Chicago

Tel. 226-1344

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.

Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.

Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 - 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijos

AMBULANSO

PATARNAVIMAS

TURIME

KOPLYČIAS

VISOSE MIESTO

DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1002

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-138 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

2314 WEST 23rd PLACE

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

REpublic 7-1213

Virgilia 7-6672

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

DR. K. G. BALUKAS

AKUMERIJA IR MOTERŲ LIGOS GINEKOLOGINIA CHIRURGIJA

6440 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Pirmas ligonius pagal susitarimą. Jai nesitelpia, skambinti 374-8004.

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Westchester Community klinika

Medicinos direktorius

1938 E. Manhattan Rd., Westchester, N.Y.

VALANDOS: 3-9 darbo dienomis ir kas antrą šeštadienį 8-3 val.

Tel.: 562-2727 arba 562-2728

TEL. — BE 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS

2907 West 103rd Street

Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS

KALBA LIETUVIŠKAI

2618 W. 71st St. Tel. 737-5145

Tikrina akis, Pritaiko akinius ir "contact lenses"

Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

Dr. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, POSLĖS IR

PROSTATOS CHIRURGIJA

2555 WEST 53rd STREET

Valandos: antradienį 1-4 popiet, ketvirtadienį 5-7 val vak.

Ofiso telefonas: 776-2880, Residencijos telefonas: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Endoskopiška, spec. MOTERŲ ligos

Ofiso 2652 WEST 57th STREET

Tel. PR 8-1223

OFISO VAL.: pirm. antradienį, trečiadienį, penktadienį 9-12 val vak.

šeštadienį 9-12 val vak. popiet ir kitais laisvaisiais dienomis pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDE-PROTEZISTAS

Apvarai - Protėzai. Mod. ben. kaimai. Speciali pagalba klijams (Arch Support) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadienis 9-12

2850 West 52nd St., Chicago, IL 60629

Telef.: Prospect 8-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo takų chirurgija.

5025 CENTRAL AVE.

St. Petersburg, Fla. 33710

Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pirmą apdrauda

28MA KAIMA

R. SERRAS

Tel. WA 5-8083

MOVING

Apdraustos perkraustymos

ir įvairių atstatymų.

ANTANAS VILIMAS

Tel. 376-1882 arba 376-5796

DU YPATINGI SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE VAJAI

SPECIALUS VAJUS

SLA narių pageidavimu, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje pratęsia dabartinį Specialų vajų naujiems nariams įrašyti. Vajus tebevykdomas ne tik naujų narių verbuoti, bet ir sudaryti progą esamiems nariams iki 70 metų amžiaus savo apdraudas padidinti. Šio vajuus metu įsirašantieji ir reguliariai apdraudas (V-1, V-2, V-3 ir V-X) gauna net 90% nuolaidą nuo pirmųjų metų metinių mokesčių. Šio vajuus metu nariai ir nauji aplikantai gali Susivienijime apsidrausti iki \$5,000 netikrinę sveikatos.

YPATINGAS JAUNIMO VAJUS

Didžiausia ir seniausia jaunimo organizacija yra Susivienijimas Lietuvių Amerikoje. Juk ketvirtadalis narių yra jauniosios kartos! Taip pat reikia atsiminti, kad Susivienijimą sukūrė jauni aušrininkai. Per savo ilgą ir garbingą istoriją Susivienijimas buvo toji visuomeninių ir kultūrinių reikalų mokykla, kuri iš jaunų veikėjų paruošė patyrusius visuomenininkus.

Susivienijimas visuomet ėjo iš vieno su kitomis jaunimo organizacijomis, joms suteikdamas finansinę bei kitokią paramą. Žavėdamasis jaunų lietuvių veikla, kuri reiškiasi per tautinius šokus, dainų šventes, jaunimo organizacijų sąskrydžius ir stovyklas, Susivienijimas rimtai susirūpino lietuviškam jaunumui sukurti tvirtą finansinį pagrindą, be kurio joks ateities veikimas nebus įmanomas.

Vykdam SLA seimo nutarimus, ir pasitelkęvis pas. aktuarus, Susivienijimas skelbia ypatingą JAUNIMO VAJŲ.

Jaunimo Vajuus šūkis yra: "Investuokime penkiolika metų ateičiai, apdrauskinie jaunimą už \$5,000!" Taip, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra pajėgus pasiūlyti lietuviškam jaunimui nuo gimimo dienos iki 25 metų amžiaus \$5,000 terminuotus apdraudas poilsą už tik \$15 į metus. Be didelių formalumų Susivienijimas savo narių vaikus, vaikaitus bei kitus lietuvių kilmės jaunuosius priims į narius su \$5,000 apdrauda.

JAUNIMO VAJUS oficialiai prasidėjo 1980 m. rugpjūčio 1 dieną.

Dėl smulkesnių informacijų prašome kreiptis pas kuopų finansų sekretorius arba į SLA Centrą šiuo adresu:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 West 30th Street

New York, NY 10001

Telefonas (212) 563-2210

